

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus II. Argumentum. Pensio reservata super Beneficio patronali, an
extinguatur ipso Jure per assumptionem militiæ Pontificiæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

decis. 902. num. 2. par. 4. diversi, & expressè in *Perusina pensionis* 11. Maji 1716. S. Respektu coram R. P. D. Herrera, in casu sequenti impressa.

- 15 Id autem, quòd pro ratione dubitandi addebatur, quòd Patronus vigore hujus Canonis non possit ullam pensionem exigere super fructibus beneficii Patronalis, procedit; solum in casu, quo in limine foundationis dictam Pensionem de consensu Episcopi sibi non reservaverit, secus in casu quo illam ita sibi reservaverit.

ARGUMENTUM.

Pensio reservata super Beneficio patronali, an extinguatur ipso jure per assumptionem Militiæ Pontificiæ?

SUMMARIUM.

- 1 Pensio, quando dicatur reservata in titulum Beneficii, & num. 15., & 32.
- 2 Pensio per assumptionem militiæ, & status incompatibilis extinguatur. Amplia ut num. 3., & 21., & quare Vide nu. 4., & 44.
- 5 Pensio, aut Beneficium licet amittatur per assumptionem militiæ Principis secularis, non amittitur tamen ipso jure per assumptionem militiæ Summi Pontificis, & n. 6., & 9.
- 7 Clericus per affecutionem feudi secularis amittit Clericatum, Beneficium, aut Pensionem, secus per affecutionem feudi Ecclesiastici, & n. 8.
- 10 Clericis, & Ecclesiasticis in multis casibus licitum est arma assumere, & n. 34.
- 11 Auditores S. Rotæ erant in sensu recedendi à decis. 69. 216., & 338. coram Celso, & n. 61.
- 12 Refertur decisio S. Rotæ in *Perusina Pensionis* 11. Maji 1716. coram R. P. D. Herrera, per quam definitum fuit pensionem per assumptionem militiæ Pontificiæ ipso jure extinguatur, & n. 16.
- 13 Valor Beneficii expressus in reservatione pensionis, ex quibus verificetur? Vide ibi.
- 14 Quòd Papa habuerit notitiam juris patronatus passivo in reservatione pensionis, ex quibus presumatur? Vide ibi.
- 17 Militia secularis de Diametro contrariatur statui Clericali.
- 18 Arma Clericorum sunt lacrymæ, & orationes.

- 19 Clericus ad seculi militaria stipendia accedens, Ecclesiasticis proventibus ipso jure, & absque ulla præcedenti monitione privatus remanet.
- 20 Ad effectum amittendi pensiones, & Ecclesiastica Beneficia, an Matrimonium, & militia pari passu procedant? Vide ibi & n. 59.
- 22 Opinio S. Rotæ prævalet sententiæ omnium doctorum.
- 23 Summus Pontifex in terris duplicem representat personam.
- 24 Assumens militiam Pontificis pro tuitione status temporalis, non dicitur inservire Papæ uti Christi Vicario, & pro Ecclesiæ defensione, sed Papæ uti Principi seculari.
- 25 Per affecutionem Officii Capituli Regionis Urbis, an amittantur pensiones?
- 26 Milites Lauretani, ut retinere possint pensiones, in quo statu indigeant speciale Papæ privilegio. Vide ibi, & n. 64.
- 27 Resolutiones Sac. Congregationis Concilii reverenter recipiantur à Sac. Rotæ.
- 28 Miles in castris continuo degere tenetur nec alium substituere valet.
- 29 Argumentum à contrario sensu est validissimum.
- 30 Respondetur decisioni S. Rotæ in d. *Perusina Pensionis*.
- 31 Pensio quotuplex sit? Vide ibi.
- 33 Pensio est quid spirituale, aut spirituali annexum.
- 34 Pensio, quæ non datur in titulum Beneficii, vel loco Beneficii, non extinguatur si pensionarius uxoretur, vel miles fiat.
- 35 Pœna privationis Beneficii, pensionis, est gravissima, & equiparatur morti civili.
- 36 Pœna privationis Beneficii, aut pensionis nunquam incurritur ipso jure, nisi sit jure expressa.
- 37 Lex qualis debeat esse ad inducendam pœnam privationis Beneficii, aut pensionis ipso jure incurrendam? Vide ibi.
- 38 Non adstat ulla lex, Canon, aut Constitutio Apostolica, quæ inducat ipso jure, & ipso facto amissionem pensionis, aut Beneficii propter simplicem assumptionem militiæ.
- 39 Pensionarius ut privari possit pensione propter assumptionem militiæ, requiritur trina monitio, vel una pro tribus, & n. 56. Amplia ut n. 40.

- 41 Pensionarius non amittit ipso jure pensionem ob assumptionem militiae Pontificiae etiam si potentialiter induceret animum serva exercendi.
- 42 Quoddam pensio non amittatur ipso jure per assumptionem militiae Pontificiae deducitur ex resolutione S. Congregationis Concilii in contrarium relata, & ex aliis de quibus, n. 43.
- 45 Pensionarius assumens militiam Summi Pontificis, ex quibus arguatur non habuisse Ecclesiam pro derelicta, & n. 46. & 47., & 54.
- 48 Militia, & feudum quoad effectum amissionis, aut non amissionis pensionis pari passu procedant.
- 49 Potestas temporalis in summo Pontifice, est accessorie unita potestati spirituali, & assumit illius naturam, jus, & privilegium.
- 50 Jus patronatus laicale relictum personis laicis, uti administratoribus bonorum, Ecclesiae, non dicitur amplius laicale, sed Ecclesiasticum.
- 51 Potestas temporalis in summo Pontifice, cum sit accessorie unita potestati Ecclesiae, Clericus per assumptionem feudi Ecclesiastici non desinit esse Miles Christi, & Ecclesiae.
- 52 Clericus sive inserviat summo Pontifici uti Principi spirituali, & Vicario Christi, sive uti Principi temporali nunquam efficitur Miles secularis, sed semper remanet Miles Ecclesiae, & militia dicitur Ecclesiastica.
- 55 Qualibet excusatio sufficit ad evitandam poenam privationis Beneficii, aut pensionis.
- 57 Clericus concubinaris etiam publicus, & in ebriari solitus, & homicida non amittit ipso jure pensiones, & Beneficia.
- 58 Glossa non facit jus, sed est simplex sententia unius doctoris.
- 60 Virtus Glossarum, in quibus consistat?
- 62 Doctor punctualis, & sine contradictore, habetur pro casu legis.
- 63 Opinio, & sententia Rochae in casu praesenti non est sequenda.

CASUS II.

Quidam pensionarius, cui scilicet reservata fuit certa pensio super Beneficio Juris patronatus laicalis, ad scriptus fuit militiae Pontificiae in qualitate

Pars II

Ducis. Quæritur an per assumptionem hujusmodi militiae, ejus pensio fuerit extincta, & Beneficium patronale effectum fuerit liberum ab onere pensionis?

Similis casus disputatus fuit in Sac. Rota in una Perusina pensionis inter Dominum Canonicum Paulum Emiliu de Rampalibus Beneficiatum, & Dominum Josephum de Antinoris pensionarium. Scribentes, & jura Canonici de Rampalibus tuentes sentiebant pensionem reservatam favore Domini Josephi de Antinoris fuisse ipso jure extinctam sequentibus innixi fundamentis.

Animadvertent enim eundem Josephum de Antinoris pensionarium Clericali indumento abjecto, in exercitu Pontificio armatae militiae tanquam Capitaneum fuisse adscriptum. Et cum pensio fuerit illi reservata non tanquam laico pro aliquo servitio, & onore temporali, sed veluti Clerico ad commodiorem sustentationem, ac propterea in titulum Beneficii, & tanquam res spiritualis, vel saltem spirituali annexa, juxta Gig. de pension. qu. 54. n. 4., Garz. de benef. par. 1. cap. 5. n. 9., & 81. Rot. dec. 69. n. 6., & seq. coram Celso inferebant manifestum in jure reddi, controversam Pensionem extinctam fuisse propter in excusabilem incompatibilitatem dicti status, juxta Text. in Can. Quicumque 23. qu. 8. ibique Gloss. in verb. Quicumque ex Clero Turrecremat. n. 1. Innocent., Zabarell., & alii in cap. fin. de Cleric. conjug., Tondut. de pension. cap. 77. n. 1. & seqq. Sig. de pension. qu. 55. per tot. Caccialup. cod. tract. qu. 15. Gambar. de offic. legat. lib. 5. n. 743., & seqq. Ciarlin. contrav. 36. sub n. 42., & seqq. lib. 1., & contrav. 136. nu. 7. lib. 2. Castropal. oper. moral. par. 2. tract. 13. disp. 1. punct. 11. §. 10. n. 9. Barbof. de jur. Eccles. lib. 3. capit. 14. n. 31. Et in terminis Rot. articulo ad partes discussio cor. Cels. dec. 69. n. 17., & seqq. & dec. 216. & 338. per tot. quam sequitur Rocca disp. jur. cap. 191. n. 15. Sicut enim Miles saeculi effectus Miles Christi desinit esse Miles saeculi, ita è converso effectus Miles saeculi desinit esse Christi, ut prosequuntur dicti doctores, & praesertim Rot. cor. Cels. d. dec. 69. nu. 12.

3 Quam quidem conclusionem taliter etiam ampliari asserent, ut procedat, quam-

quamvis Clericus factus Miles nunquam iverit ad bellum, neque sæva exercuerit, ac etiam si nulla præcesserit monitio, ex eo quia pensionem amittit statim, ac ipso jure, neque per habitus reassumptionem recuperat; ut quoad primam propositionem assistit *Textus in Can. Clericum dist. 50.* in quo statuitur, quod ex militia Sæculari incompatibilitas cum Clericatu inducatur non solum, quando sæva actu exercentur, sed etiam quando solum habitu, ibi -- *Non convenit Militibus Ecclesiæ militare sæculo, per quod ad effusionem sanguinis necesse sit pervenire* -- ibique *Gloss. verb. Clericum* ibi -- *Non debent Sæculari Militiam exercere, per quam sit necesse ad sanguinis effusionem pervenire* &c. *Ricciol. de jur. person. extra Grem. Eccles. lib. 7. cap. 5. num. 21. & 23. Barbof. de jur. Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 1. num. 79. Rocc. disput. jur. cap. 191. num. 16. Rot. decis. 69. num. 19. & decis. 226. num. 3. coram Cels.* Et quoad secundam propositionem. *Gonzal. super regul. 8. Cancell. gloss. 15. nu. 56. Rocc. dicto cap. 191. num. 17. Rot. dicta decis. 216. num. 6. & seqq. coram Celfo.*

4 Rationem autem quare incompatibilis fit militia sæculi cum militia Christi dicebant esse quia per illam Clerici distrahantur ab Orationibus, & laude Dei, in quo propriè consistit eorum Ordo, & Institutum, ut ex aurea doctrina Doctoris gentium in 2. ad Corinth. cap. 10. ibi -- *Arma militiae nostræ non carnalia sunt, sed potentia Dei, quæ quidem sunt salubres admonitiones devotæ orationes* &c. -- & D. Ambrosii in causa 23. quæst. 8. ibi -- *Non pila querunt ferrea, non arma, Christi Milites, sed dolor, stetus, orationes, lacrymæ fuerunt mihi adversus Milites* &c. -- probant *Barbof. in cap. 2. de vit. & honest. Cleric. Menoch. conf. 53. nu. 19. in fin. Bald. conf. 439. sub num. 2. lib. 5. Crispolt. cas. militar. 2. num. 14.* Et quia per illam ad sanguinis effusionem pernecessè deveniri debet, & sæva præcipi oportet, quod de directo statui Clericali est contrarium, quemadmodum statutum legimus in Sacris paginis 1. Paralipom. cap. 17. de Rege David loquente, qui Templum ædificare volebat ibi -- *Non ædificabis mihi domum, quia vir sanguinum es* -- & repetit Summus Pontifex Nicolaus in dicta *Can. Clericum dist. 50. ibique Gloss. verb. Clericum, Turrecre-*

mat. in Can. primo 23. q. 8. Bald. conf. 439. num. 2. ad med. Menoch. conf. 53. num. 20. Crispolt. dicto cas. militar. 2. num. 16. & seqq.

Ego verò scribens in hac Causa; Domini mei Advocati Pitonii Nomine conducto; & jura Domini de Antinoris defendens, dicebam Pensionem reservatam favore ejusdem de Antinoris super quodam Beneficio, seu Capellania patronali, non fuisse ipso jure extinctam, per hujusmodi assumptionem militiae Pontificiæ. Distinguendum est enim inter Militiam Principis sæcularis, & Militiam Summi Pontificis; Licet Clericus Pensionarius per assumptionem militiae Principis Sæcularis amittat pensionem, etiam si sæva non exerceat, ea ratione, quia militia Principi sæculari est incompatibilis, & dedirecto contraria Clericatu ob subjectionem Principis sæcularis, ac ob juramentum, quod ei præstatur, & eo ipso, quod Clericus assumit militiae Principis sæcularis, præsumitur in eo voluntas dimittendi Clericatum, & assumendi statum sæcularem, dum miles sæculi non potest esse Miles Christi *Gloss. in cap. qualiter verb. quadriennium de Cleric. non resid. Can. Clerici, & Can. Quicumque 23. q. 8. Jo. Andr. in cap. fin. de Cleric. conjug. Ventrigl. de pension. annot. 11. §. 3. n. 24.* Ac proinde attenda hujusmodi incompatibilitate, eo ipso, quod Clericus efficitur Miles Principis sæcularis amittit Beneficium, & pensionem, juxta *Gloss. in cap. fin. verb. redierint de Cleric. non resid. Gig. de pension. q. 55. n. 4. & 115., Ciardin. controvers. forens. lib. 1. cap. 36. num. 43., & seqq.*

6 Tamen per assumptionem Militiæ Summi Pontificis Beneficiatus simplex, aut Pensionarius, non amittit beneficium, aut Pensionem, quia militia Papæ non est incompatibilis cum Clericatu; Clerici enim nedum in minoribus, sed etiam in Sacris, & in Prælatura constituti infervire possunt Militiæ Summi Pontificis, & ei tanquam Principi Ecclesiastico, & Superiori Clericorum, jurari subjectionem, ac fidelitatem, ut optimè distinguendo inter unam, & alteram speciem Militiæ firmavit *Card. de Luc. de Pension. disc. 46. num. 9., ibi -- Dicta siquidem incompatibilitas Militiæ Sæcularis cum Clericatu*

catu &c. rectè procedit in Militia Principis Sæcularis, non autem in illo Papa, cui compatibiliter Clerici, nedùm in minoribus, sed etiam in Sacris, quinimò in Prælatu con-stituti inseruiunt in militia--quem sequuta fuit Rot. in Romana Pensionis 29. Febr. 1692. coram bo. me. Card. Caprara apud Bertachin. vot. decis. 93. num. 38. ibi -- Quod per militiam Papæ, & Sedis Apostolicæ non amittitur Penso.

7 Sicuti patet in Feudo; Clericus enim licèt amittat Clericatum, & consequenter etiam Beneficium, & Pensionem, si recipiat, & assumat Feudum à Principe Sæculari, eo quia Feudum Sæculare cùm sit militia, & quidem major hac, de qua agitur propter formale, ac magis solemne fidelitatis, ac subjectionis Juramentum, quod præstatur Principi Laico, est incompatibile cum Clericatu ad Text. in cap. 1. §. Ex hoc illud de feud. femin., & in cap. Qui Clericus si de seu. su. controu.

8 Card. de Luc. de Pension. disc. 48. num. 3.; tamen per affectuionem Feudi Ecclesiastici, cujus sit Princeps, ac Dominus Papa, Clericus non amittit Clericatum, nec Beneficium, seu Pensionem, sed potest illud obtinere, & in eo succedere. Jason. conf. 117. num. 1. tom. 4.; ibi -- Secundo principaliter bene facit, quia istud Feudum est Ecclesiasticum habitum ab Ecclesia, seu à Summo Pontifice, non autem est Sæculare &c. Unde jura Feudorum superius allegata, quæ prohibent Clericos, vel Religiosos succedere in Feudo Sæculari concessò à Principibus Sæcularibus; sed quod in Feudo Ecclesiastico Clericus prohibeatur succedere, istud non reperitur in aliquo jure expressè prohibitum -- Fagnan. in cap. Quæ in Ecclesiarum de Constit. num. 104.

9 Ita licèt per affectuionem Militiæ Principis Sæcularis, Beneficiat us amittat Clericatum, & Beneficium, aut Pensionarius Pensionem, tamen per affectuionem Militiæ Ecclesiæ, seu Summi Pontificis non amittit Clericatum, nec Beneficium, aut Pensionem, quia non reperitur in aliquo jure expressè prohibitum Clericis militare pro eorum supremo Principe Ecclesiastico, & eum defendere ab invasionibus, & molestiis aliorum Principum; ideoque in Militia Summi Pontificis cessant rationes in contrarium adductæ, & quæ adduci possunt, videlicet, qui factus

est miles læculi, desinit esse miles Christi, & quod nemo militans Deo implicet se negotiis Sæcularibus, etenim istæ rationes procedunt in Militia Sæculari, non verò in Militia Papæ, ut loquendo de Feudo docet idem Jason. ubi supra num. 1. vers. Et ponderetur Fagnan. in cap. Quæ in Ecclesiarum de Constit. num. 104. Card. de Luc. de Pension. d. disc. 46. num. 10. & seqq. Rot. decis. 1117. num. 11. coram Emerix, & in d. Romana Pensionis apud Bertachin. ubi supra num. 37.

Posta hujusmodi distinctione, cùm Dominus de Antinoris Pensionarius non assumpserit Militiam Principis Sæcularis, sed Summi Pontificis; & quidem non propter formale bellum offensivum pro recuperatione alicujus civitatis, vel Provinciæ, sive ob inimicitiam cum alio Principe, vel ad injuriam ulciscendam, sed solum propter proprii Principis Ecclesiastici, propriæque Patriæ, ac sui defensionem ab eis molestiis, quæ ex quadam vana jactatione timeri poterant; quod Clericis, & Ecclesiasticis licitum esse testatur Diana tom. 7. tract. 7. de Bello resol. 60. & animadvertit idem Card. de Luc. ubi supra num. 13. eisdem ferè verbis, sequitur proinde quòd Pensio sibi reservata, non fuerit ipso jure extincta.

11 Non obstat decisio S. Rotæ in Firmana Pensionis coram Celso decis. 69., & decis. 216., & 338. per tot., quia eadem causa reposita coram Albergato, Auditores erant in sensu recedendi ab ea decisione, quod sequutum non fuit in quamdam reverentiam trium decisionum, & ob superventam mortem colliganti, quæ finem dedit controversiæ, ut testatur idem Card. de Luc. de Pension. d. disc. 46. num. 8.

12 Placuit tamen, his non obstantibus S. Auditorio in dicta Perusina Pensionis 11. Maji 1716. coram R. P. D. Herrera, hinc impressa primam sententiam amplecti, & definire Pensionem per assumptionem Militiæ etiam Pontificiæ ipso jure extingui: Quæ causa non fuit amplius prosequuta; sed per concordiam, & transactionem inter partes terminata, per quam Canonicus Emilius de Rampalibus, qui favorabilem obtinuit decisionem, cessit liti; & eadem decisione obstante, se obligavit solvere pensionem Domino de Antinoris, appositis

tis varijs conditionibus, & reservatione beneplaciti Apostolici.

R.P.D. DE HERRERA.

Perusina Pensionis.

Luna 11. Maji 1716.

A NNUAM Ecclesiasticam pensionem ducatorum quatuordecim auri de Camera favore Josephi Antinori reservatam super fructibus etiam incertis simplicis Beneficii, seu Capellanix à quondam Petro Paulo Ballarini erectæ, & per Gasparem Bartocettum possessæ solvere detrectans Paulus Emilius de Rampalibus modernus dicti Beneficii possessor, judicialiter à præfato Antinori coram Vicario Generali Perusix pulsatus fuit ad solutionem pensionum decursarum, & inexactarum, etiam pro tempore, quo dictum Beneficium à præfato Gaspare Bartocetto immediato Antecessore possidebatur: Super quo licet Antinorus coram primo dicto Vicario Generali Victor in omnibus extitisset; disparem tamen sortem, in gradu appellationis à dicto de Rampalibus coram A. C. interpositæ, fuit expertus; dum Vicarii Perusini iudicatum in ea tantum parte confirmari promeruit, in qua supradictus de Rampalibus ad solutionem pensionum pro rata temporis suæ tantum possessionis decursarum fuerat condemnatus; Quod iudicatum cum à Signatura Justitiæ canonizatum deinde fuisset, mediante clausula *sinè præjudicio*, ideo sepe dictus de Rampalibus satius duxit, renunciando iudicio possessorio, curare, ut de priorum Jurium subsistentia in petitorio cognosceretur, super qua pugna hodie coram Me validiori conatu inter partes instaurata, diverso Marte, quam in alio antecedenti possessorio iudicio dimicatum extitit; dum exquisitis per me Dominis -- *An pensio debeatur* -- negativum ab eis responsum accepi.

Hujus sanè resolutionis fundamentum repositum quidem non fuit in nullitate reservationis controversæ pensionis per Paulum Emilium Actorem fundata in minus veridica expressione valoris Beneficii Papæ facta in annuis aureis ducatis sexaginta; ac in reticita qualitate Jurispatronatus passivi eidem beneficio inhærentis;

13 Quoniam respectu primæ objectionis, ea

sublata remansit ex depositionibus Testium in Summario Responsionis Antinori exhibitis, ex quibus cum constiterit fructus certos dicti Beneficii, incertis non computatis, annua scuta centum excedere; ideo dubitari non valuit de verificatione Valoris in annuis ducatis aureis sexaginta expressi; maximè verò quia hoc ipsum confirmabant solutiones controversæ hujus pensionis factæ per Gasparem Bartocettum titularem antecessorem, quas solutiones ad comprobandam veritatem narrati valoris plurimum conferre dixit *Rota in rec. decis. 186. num. 16.*, & *decis. 213. num. 23. par. 6. coram Gregor. decis. 245. num. 6. ibique Adde. num. 14. coram Merlino, decis. 867. num. 5. coram Dunozett. Jun., decis. 542. num. 8.*, & *coram Cocchino decis. 183. num. 16.*

14 Respectu verò secundæ objectionis, ea satisfecit responsio, quod cum Papa de tali Jurepatronatus sufficientem notitiam habuerit ex Patronorum consensu, & præsentatione, relativa ad Testamentum Petri Pauli fundatoris; ideo qualitatis hujusce patronalis eundem Papam ignarum fuisse in reservatione controversæ pensionis, neutriquam dici potest; attentam potissimum specificam, & individua relatione ad dictum fundatoris Testamentum, per quam relationem, sufficientem expressionem, & scientiam omnium in dicta fundatione contentorum induci tradunt *Monach. decis. Lucen. 33. num. 1. Cyriac. controuv. forens. 325. num. 13.*, & dixit *Rota coram Merlin. decis. 583. num. 5.*, *coram Priol. decis. 439. num. 9. in Illerden. Hereditatis de Gomac. 4. Junii 1703. S. Ad fundamentum coram R. P. D. meo Ansaldo, & in Romana locorum Montium 15. Januarii 1714. S. Non obstante coram R. P. D. meo Crispo.*

15 Tota itaque sic decidendi ratio stetit in eo, quod cum pensio controversa favore Antinori reservata non fuerit in remunerationem alicujus servitii, ab eo jam impensi, vel in futurum impendendi, ita ut illa pro laicali, seu temporali esset habenda, ut advertunt *Imol. in Clement. 1. S. Eadem num. 26. de supplend. neglig. Prælat. Tondur. de Pens. quest. 77. num. 14. Gig. de Pens. quest. 55. num. 1. & seqq. Garz. de Benef. part. 1. cap. 5. num. 8. Cacialup. de pens. quest. 15. num. 3.* Sed eidem

Anti-

Antinoro tamquam Clerico assignata, & reservata extiterit pro commodiori ipsius sustentatione, quo casu in titulum beneficii data dicitur *Ciarlin. controuv. forens. lib. 1. cap. 36. num. 45., & seq. Gig. de pens. quest. 54. num. 67. utrobique num. 4. Garz. de Benefic. par. 2. cap. 5. num. 9., & quid Spirituale, vel Spiritualitati annexum consideratur, ut prosequitur idem Ciarlin. controuv. forens. lib. 1. cap. 36. num. 41. 42. Garz. de Benef. par. 1. cap. 5. num. 9. Rota coram Card. Celso decis. 89. num. 5. & seqq.*

16 Ideo statim, ac ipse Antinorus, clericilibus insigniis sepositis, armatae militiae in Copiis Pontificiis nomen dedit, praefata pensio ipso jure extincta penitus remansit juxta communem Doctorum omnium sententiam, de qua *Azor. Instit. moral. par. 2. lib. 8. cap. 10. quest. 4. Gambar. de offic. legat. lib. 6. num. 743., & seqq., Ciarlin. controuv. forens. lib. 1. cap. 36. num. 42., & 43., & lib. 2. cap. 136. num. 8. Pignatelli. consult. Canon. tom. 2. consult. 2. nu. 2. Caccialup. de Pension. quest. 15. num. 5. Ricciul. de jur. person. extr. grem. Eccles. lib. 7. cap. 5. num. 26., Gig. de penson. quest. 55. num. 4. 5. Vivian. de Jurepatr. lib. 3. cap. 9. num. 55. Angel. de Confes. lib. 2. qu. 50. num. 4. Grass. de effect. Cleric. effect. 8. num. 11., & dixit Rota decis. 212. num. 6. post. Torr. de pact. futur. success. coram Ninott. decis. 2. num. 2. & articulo magistraliter discussio decis. 69. num. 17. & seqq., & decis. 216. & 338. per tot. coram Card. Celso, & in rec. dec. 355. num. 9. par. 14.*

17 Militia enim Saecularis de Diametro contrariatur Statuti Clericali, per modum, ut sicuti miles Christi, seculi miles esse definit, cum Deo, & seculo simul Militari non possit, *can. quicumque il secundo 23. quest. 8.*, ita etiam Clericus Militiam Saecularem assumens, Christi miles esse desinit, & indignus efficitur consequendi fructus, seu proventus Ecclesiasticos qui stipendia dicuntur Clericorum, quorum arma lacrymae sunt, & orationes, ex sententia Divi Ambrosii, relata in *Can. convenior. 23. q. 8. can. porro 16. qu. 3. Lup. de Bello, & Bellator. S. Habeas sub num. 1. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 371. num. 4. Grass. de effect. Clerical. effect. 20. num. 4., Bellest. disquisit. Cleric. par. 1. tit. de disciplin. Clerical. S. 18. nu. 9.*

Ex qua aded evidenti, & inescufabil. incompatibilitate inter vnam, & alteram militiam Ecclesiasticam nempe, & Saecularem descendit, quod Clericus ad 19 Saeculi militaria stipendia accedens, Ecclesiasticis omnibus proventibus ipso jure, & absque ulla praecedenti monitione privatus remanet, juxta *Glos. communiter receptam in cap. final. verb. redierint de Cleric. non resid. ibi -- super hoc tamen distinguo, quia aut habet Ecclesia eum pro derelicto, aut non, si habet eum pro derelicto, puta quia contraxit matrimonium, vel factus est miles &c. cum de hoc constiterit; Episcopus statim potest Ecclesiam illam aliis conferre &c. si vero non habet eum pro derelicto monendus est -- & tradunt Querada. controuv. forens. 29. num. 43. Ciarlin. controuv. forens. lib. 1. cap. 36. num. 43., & lib. 2. cap. 136. num. 5., & 6. Gig. de pens. qu. 55. num. 2. Ricciul. de jur. person. extragrem. Eccles. lib. 7. cap. 5. num. 14., & seqq. Tondut. de penson. cap. 77. num. 18. Garz. de Benefic. part. 1. cap. 5. num. 11. Barbof. de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 57. num. 216. & de Jur. Eccles. par. 3. cap. 14. num. 31. Galerat. de renunciat. centur. 1. renunciat. 31. num. 18. Rota in Romana Pensionis 14. Aprilis 1679. S. Frustrà cor. ho. me. Card. Taja.*

Quidquid in contrarium senserint nonnulli alii Doctores, freti auctoritate *Card. de Lug. lib. 5. respons. moral. dub. 22. nu. 8.*, & distinguentes contractum Matrimonii tamquam actum ir retractabilem ab assumptione militiae, vel alterius Officii Saecularis, ut pote actum ad placitum retractabilem, quo casu amissione beneficiorum, & Ecclesiasticarum pensionum Clerici monitionem requirere videntur, quia ultra quod eorum opinio confunditur ab alia, communiori Doctorum Calculo, ut supra in contrarium recepta; Ad istum effectum 20 amittendi pensiones, & Ecclesiastica beneficia Matrimonium, & militia inter se pari passu procedunt, juxta receptam magistralem *Glos. in cap. qualiter, verb. quadriennium de Cler. non resid. ibi -- Quando non renunciat, Clericus semper est, & licet vagetur, eum non habet Ecclesia pro derelicto, nisi contrahat contrariam negotiationem, ut si fiat miles, vel contrahat Matrimonium -- & in cap. fin. verb. redierint eodem tit. ibi -- Aut habet Ecclesia pro dere-*

derelicto, aut non, si habet eam pro derelicto, puta quia contraxit matrimonium, vel factus est miles -- *Compost. in cap. 1. col. 3. vers. sed de milite de regul. jur. Barbat. conf. 11. erga fin. vers. præterea facit lib. 1. Gig. de pens. quæst. 55. num. 2., & conf. 23. num. 3.*

21 In nihilo penitus juvante, quod Antinorus licet militiae Seculari adscriptus, sæva tamen nunquam exercuerit; quia vis non stat in actu exercito, qui merè accidentaliter se habet, sed in actu primo, hoc est in dimissione status Clericalis & assumptione cinguli militaris, per quem actum potentialiter quis propositum induit sæva exercendi, quando casus evenerit; juxta doctrinam *Speculat. lib. 1. parte. 1. de leg. tit. de dispens. §. Juxta num. 10. vers. alii etiam tales Barbof. de Jur. Eccles. lib. primo cap. 39. §. 2. nu. 79., & lib. 3. cap. 14. num. 31., & seqq. Majol. de irregularit. lib. 2. cap. 6. num. 5. Francisc. Marc. decis. 396. num. 3. vers. quia irregularitatem parte 2., Rota coram Card. Celso decis. 69. num. 19.*

Nec controversæ pensionis extinctionionem Antinorus excludere valuit sub fundamento, quod Militiæ Summi Pontificis pro tuitione Status Ecclesiastici adscriptus, pro Ecclesia arma sumpsisse, & per consequens ab Ecclesiastica Militia nullatenus recessisse censeatur, quidquid secus esset si in militia alterius Principis Sæcularis nomen dedisset, juxta notata per *Card. de Luc. de Pens. disc. 46.*; Quia contrarium decifum habetur in geminis Tribunalis nostri decisionibus editis coram *bon. mem. Cardinali Celso decis. 69., & decis. 216. in earumque confirmatoria prima Julii 1665. coram bon. men. Albergato*, in quibus, articulo formiter discusso, stabilitum remansit, assumentes etiam Arma Summi Pontificis cujuscumque Ecclesiasticæ pensionis fieri incapaces; Unde, cum in hoc articulo clara habeatur Tribunalis nostri toties confirmata decisio, in nulla consideratione habenda est opinio *Cardinalis de Luca*; qui ex proprio iudicio, & tamquam privatus Doctor, suam

22 defendens sententiam, contraponendus non est Rotæ auctoritati, cuius opinionem nedum Sententiæ unius, verum etiam omnium Doctorum prævalere notum est, & firmant *Vestr. in praxi lib. 6.*

cap. 1. num. 18. Gratian. discept. for. cap. 104. num. 56. Kokier. super indult. primar. præsect. 4. fol. 49. Conciol. allegat. Civil. 34. num. 41.; & allegat. 43. num. 19. Cavall. commun. contra commun. in proem. num. 25. & seqq. Letter. in apparat. de re benefic. num. 105. Pait. de cred. cap. 4. quæst. 7. num. 279. Tanagl. de Sac. Rot. Rom. Auditor. lib. 1. cap. 3. num. 1., & dictum fuit in recent. decis. 256. num. 17. parte 7. coram Buratto decis. 863. num. 13., in Romana, seu Nicien. Fideicommissi 14. Decembris 1703. §. Non solum coram Reverendissimo P. D. Molines, & in Romana evictionis 17. Februarii 1710. §. Et quidquid dixerint coram Eminentissimo Cardinali Scotto, & in Camerinen. Successionis 14. Junii 1715. sub. §. Quamquam vero cor. R. P. D. men Perro.

23 Maxime quia decisiones prædictæ legali, ac perurgenti admodum ratione vallatæ dignoscuntur, Romanus enim Pontifex duplicem in terris representat personam; alteram Vicarii Christi, alteram verò Principis Sæcularis in ditione, patrimonio Divi Petri subjecta, in qua ad instar alterius uniuscuiusque Sæcularis Potestatis jurisdictionem, omniaque alia Suprema temporalia Jura exercet *Pap. vergentis ibique Fagnan. num. 2. de hæretic. cap. 9. Venerabilem qui filii sint legit. ibi -- id autem in Patrimonio B. Petri libere potest Apostolica Sedes efficere, in quo, & Summi Pontificis auctoritatem exercet, & Summi Principis exequitur potestatem -- Card. de Luc. de feud. disc. 93., & de dot. 24 disc. 22. utrobique num. 6. -- Ideoque dum Pontificis militiae pro tuitione status temporalis quis se adscribit, inservire non dicitur Papæ, uti Christi Vicario, & pro Ecclesiæ defensione, quæ juxta illud D. Thomæ Cantuariensis more *Castrorum non custoditur*, sed Papæ tamquam Principi Sæculari famulatum præbere censeatur, ut generalibus prætermisissis, in his præcis terminis latè probat, contrariis etiam respondendo, *Episc. Rocc. disput. Jur. cap. 191. num. 32., & seqq.**

25 Et de facto cum in una *Romana Pensionis 14. Aprilis 1679. coram Cardinali Taja* dubitatum fuisset, an per assencionem officii Capituli Regionis Urbis Ecclesiasticæ pensiones amitterentur, sub motivo, quod eidem officio aliquis militaris qualitas inesset, Rota in sensu fuit negativo; non

non quidem ex eo, quòd hujusmodi officiales, qui aliquali Urbis gubernio, potissimum de tempore Sedis Vacantis supereminet, Papæ, & consequenter Ecclesiæ famulatum præbere censeantur; Sed quia verè, & realiter præfata officia militari nulla qualitate pollere compertum fuit, ut ex dicta decisione relata *post Constantin. ad Stat. Urb. in ordine la 13. à num. 35. ad. 40.*

26 Hoc ipsum præterea confirmante animadversione, quòd licet Milites, Laurentanos, & Pios Milites & Officiales Papæ esse non dubitetur; utpote quia ex proprii Instituti regulis militare Servitium eidem juxta temporum necessitates præstare teneantur; attamen ad hoc ut in tali statu Ecclesiasticas pensiones retinere possint; Speciali Summorum Pontificum indulto fuerunt muniti, quemadmodum refert *Tondut. de penson. cap. 77. num. 28. & seqq. & Rota coram Seraphin. decis. 758.* Quòd utique privilegio præfati Militares Ordines opus non habuissent, si eorum Militaris qualitas cum Clericali statu non esset incompatibilis, & per consequens inductiva extinctionis cujuscumque Ecclesiasticæ pensionis, ut in præcis terminis dispensationis retinendi pensiones observat *Card. de Luc. de Cens. disc. 47. num. 13.* & generaliter dictum fuit in *Bononiens. attentatorum 30. Junii 1714. S. Etenim coram Reverendissimo P. D. Molines, & in Romana Status Zagaroli 27. Martii 1705. S. Deveniendò coram bo. mem. Muto.*

Id quod pro indubitato agnovit etiam Sacri Concilii Congregatio, quæ sub die 20. Junii 1693. cum per Jacobum Serbolongum Clericum conjugatum supplicata fuisset pro dispensatione retinendi nonnullas Ecclesiasticas pensiones, ex quo à tribus ante annis per san. mem. Alexandrum VIII. deputatus fuerat in Vexilliferum, vulgò *Cornetta* Equitum Levis Armaturæ pro Summi Pontificis custodia; respondit dictum *Oratorem esse dispensandum, factò tamen verbo cum Sanctissimo*, quo per ejusdem Congregationis Secretarium expleto -- *Sanctitas Sua Sacra Congregationis sententiam benignè approbavit; Oratorem absolvit ad cautelam in præteritum; pensiones hucusque perceptas condonavit, ac in futurum cum eo dispensavit;*

Pars II.

pensavit; itaut durante servitio inter cohortes, & ad custodiam Summi Pontificis indultum in Statu Clerici conjugati ampliandum, & extendendum sit ad hujusmodi Statum Militarem, ac proinde pensiones præfatas percipere, & retinere valeat, ac si Militia adscriptus non esset -- Quæ sanè Sacra Congregationis Concilii resolutiones, tamquam legis universalis vim obtinentes, & in utroque Foro obligatoriae ex plenè deductis per *Fagnan. in cap. Quoniam de Constit. num. 6. & seqq. nec non per Passerin. de Stat. Homin. quest. 187. art. 1. observat. 3. num. 447.* semper à Tribunali nostro reverenter exceptæ fuere, ut plures declaratum fuit, præsertim *coram Peuting. decis. 5. num. 5. & decis. 318. num. 2. coram Cavaler. decis. 627. num. 8. in Hispanen. Visitationis 25. Novembris 1701. S. Cumque adversus coram Reverendissimo P. D. Molines, & in Baren. Testamenti 21. Aprilis 1704. S. Avulsis coram. R. P. D. meo Ansaldo.*

Responsione non attenta, quod præfata Sacra Congregationis Concilii resolutio ad cautelam, & pro serenitate Oratoris emanaverit, quia ex tenore ejusdem resolutionis per Paulum Emiliu de Rampalibus actorem in authenticam formam exhibitæ apparuit, eam absolutè prodiisse sub verbis -- *Oratorem esse dispensandum --* sub qua etiam formula processit Summus Pontifex in ejusdem resolutionis approbatione; simpliciter dicendo -- *in futurum cum eo dispensavit --* & licet in eadem resolutionis confirmatione, Papa Oratorem ad cautelam absolvere quoque expresserit, attamen hoc intellexit respectu pensionum ab Oratore in præteritum in statu militari perceptarum, quas insuper eidem condonavit ibi -- *Oratorem absolvit ad cautelam in præteritum, pensiones hucusque perceptas condonavit &c. --* quod summo jure declaratum fuit, quia cum Pensionarius Orator antea in dubio, & consequenter in bona fide versatus fuisset, cum qua etiam bona fide pensiones exegerat, nulla forsàn absolutio pro earundem pensionum perceptione convalidanda necessaria considerari poterat, ut ad rem advertit, *Fagnan. in cap. Quoniam de constit. n. 33. & seqq.*

Præmissis non obstantibus decisione in

Qq q

Roma-

Romana Pensionis 29. Februarii 1693. coram bo. me. Cardinali Caprara, quoniam ea loquitur in terminis Feudatarii Ecclesiastici, toto Cœlo diversis ab istis Militum in Castris inservientium; Ille enim militiam ex propria persona sequi non tenetur, sed eam per alios potest exercere, quod nullo modo procedere potest
 28 respectu militis, qui in Castris continuò degere tenetur, nec alium substituere valet: ut observant *Socin. sen. conf. 257. sub n. 1. lib. 2. Jacobin. de feud. verb. & promiserunt n. 2. Fagnan. in cap. que in Ecclesiarum num. 25. & seqq. de constitution.*

Fortius quia attentis rationibus, quibus decisio præfata innixa apparet, illam in præfenti hypothese potius assistere, quam resistere animadverterunt DD. in ea porro eatenus firmatum exitit, pensionarium per feudi acquisitionem pensionem Ecclesiasticam non amisisse, quatenus probata non fuerat qualitas jurisdictionalis cum jure sanguinis, quòd cum Clericatu est prorsus incompatible; Unde supposita qualitate feudali cum jure sanguinis, videtur Rotam admittere pensionis extinctionem etiam in Feudatario Ecclesiastico, argumento ducto à contrario sensu, quòd validissimum pluries dictum fuit præsertim in *Ferrariens. Decimarum 15. Junii 1703. §. Præsupposito cor. R. P. D. meo Molines.*

Quæ verò, inhærendo opinioni *Card. de Luc. de pension. disc. 46.* in eadem decisione deducta fuere, circa qualitatem militaris servitii Papæ præstiti pro excludenda extinctione pensionis, inducta ex ejusdem militiæ assumptione, tamquam perfunctoriè, ac per transennam in eadem decisione cumulata, ac veluti aliis Tribunalis nostri decisionibus, quæstionem ex professo tractantibus contraria, in nulla penitus consideratione habita fuere, prout ea nulla animadversione digna esse, perpetuò nostrum Tribunal potestatum fuit, & in specie *coram Seraphino decif. 299. in fin. cor. Bichio dec. 480. n. 31. in rec. dec. 17. nu. 9. par. 7., & dec. 169. n. 31. par. 11.*

Et ita utraque &c.

R E S P O N S I O.

30 Huic decisioni meum nunquam potui captivare intellectum, adeo ut firmiter tenebam, quòd si hæc causa iterum fuisset proposita, S. Rota ab ea recessisset, dum examinando ejus rationes, & fundamenta, ea subsistere non posse mihi videntur.

Tota enim ratio fundamentalis ejusdem decisionis stetit in eo, quòd hæc pensio fuerit assignata Domino de Antinoris in titulum Beneficii, & quòd proinde statim ac ipse Antinorus armatæ militiæ in copiis Pontificiis nomen dedit, præfata pensio ipso jure extincta penitus remanserit, ut ex *S. Tota* ejusdem decisionis, sed hæc ratio fundamentalis adversæ resolutionis videtur procedere non posse.

Quoniam in primis hujusmodi pensio non fuit assignata Domino de Antinoris, in titulum Beneficii, & tamquam Beneficium Ecclesiasticum; Pro cujus veritatis assecutione dux distinguendæ sunt species pensionum; Alia enim est pensio, seu portio reddituum superexcedentium perpetuò auctoritate superioris separata à redditibus Ecclesiæ, seu Beneficii, ut sit unum Beneficium pro Clerico; Et alia est pensio ad tempus separata, seu quæ simpliciter constituitur ad tempus super fructibus Beneficii, & Clerico assignatur ad particulare ejus commodum auctoritate superioris juxta distinctionem traditam per *Fagnan. in cap. ad audientiam de rescript. num. 41., & 48. Gigas de pension. qu. 3.* Prima pensio est Beneficium Ecclesiasticum, & datur in titulum Beneficii Ecclesiastici, ad *Text. in cap. conquereute de Cleric. non residen., & docent Gigas de pens. qu. 1. n. 1., & qu. 28. n. 20. Fagnan. ubi supra nu. 44. Tondur. de pension. cap. 17. nu. 33. & seqq.* Secunda verò pensio non est Beneficium Ecclesiasticum, nec datur in titulum Beneficii Ecclesiastici, sed ut commodius Clericus Pensionarius sustentari valeat, *Gloss. in cap. Quamvis il primo de præbend. in 6. verb. per Beneficia,* ut reprobatis contrariis, ac eorum rationibus tuetur idem *Fagnan. ubi supra n. 98. ibi -- Verum his non obstantibus arbitrò dicendum, nec pensiones, quæ hodie ex stylo Curia Clericis reservantur, esse Beneficia Eccl-*

Ecclesiastica, nec proprie, & strictè loquendo venire Beneficii appellatione -- Imol. in Clement. Quoniam n. 34. de vita, & honest. Cleric., Navar. conf. 43. num. 9. de Simon. Caccialup. de pens. qu. 30. num. 10. & alii quos recenset Rota in Romana pensionis 29. Februarii 1692. coram Card. Caprara post Bertacchin. vot. 83. sub nu. 28. & 29. ubi reprobato, Garz. de benefc. par. 5. capit. 80. fuit approbata sententia Fagnani.

Pensio reservata Domino de Antinoris non est primæ, sed secundæ speciei, dum non fuit auctoritate superioris perpetuè separata à fructibus Beneficii per Canonicum de Rampalibus nunc possessi, ut sit unum Beneficium, sed fuit ad tempus separata, & constituta super eisdem fructibus pro commodiore sustentatione pensionarii. Et licet sit quid spirituale, aut spiritualitati annexum *Garz. de benefc. par. 5. cap. 5. nu. 10. & alii ex diverso relat. in d. dec. §. Tota non proinde sequitur, quod sit Beneficium, aut datur in titulum Beneficii, ut profequitur idem Fagnan. ubi supra n. 115. ibi -- Non obstant argumenta contraria, nam ad primum &c. respondetur concedendo pensionem hodie non esse quid merè temporale, sed spirituali annexum &c., sed hoc non sequitur, ut pensio proprie sit Beneficium -- Cardinal. de Luca ad Concil. disc. 12. num. 5. Si igitur pensio hæc non fuit assignata Domino de Antinoris in Beneficium Ecclesiasticum, seu in titulum Beneficii Ec-*

clesiastici, sequitur quod ipse assumendo militiam Summi Pontificis non amiserit pensionem juxta Doctrinam Imole in Clement. 1. §. Eadem de supplen. negligen. Prælat. n. 26. ibi -- Quid si Pensionarius uxoretur, vel miles fiat, an vacet pensio; Dic quod non, ubi non est assignata in Beneficium Ecclesiasticum, quam sequitur Rota decif. 335. n. 2. cor. Bichio.

Verum etiam per malam Hypothesim omisso, quod hæc pensio fuerit de prima specie superius distincta, non indè sequitur, quod præfatus de Antinoris pensionarius per assumptionem militiæ in copiis Pontificis remanserit ipso jure privatus pensione, & hæc ipso jure extincta, quoniam cum pœna privationis Beneficiorum, & pensionum sit gravissima, & æquiparata morti civili *Rot. in Frisgnen. Pars II.*

rochialis 8. Aprilis 1715. §. Ex simplici coram Eño Scotto, ad hoc ut Clericus pensionarius, aut Beneficiatus per assumptionem militiæ in copiis Pontificis amittat, seu privatus remaneat ipso jure, & ipso facto pensione, aut Beneficio, indispensabiliter requiritur aliqua lex, Canon, aut Constitutio Apostolica, quæ hujusmodi pœnam privationis ipso jure, & ipso facto incurrendam imponat, dum juxta communem omnium Doctorum sententiam pœna privationis numquam incurritur ipso jure, nisi sit jure expressa. Gloss. in cap. transmissa de jurepatr. verb. ex vi jurepatronatus in fine ibi -- quia cum sit illud pœna, non debet imponi, nisi exprimat, quod sit imponenda Felin. in cap. inquisitionis colum. 2. extra de accus. ibi -- Esse doctrinam, quod numquam aliquis est privatus ipso jure Beneficio, nisi sit jure expressum -- Tiraquell. in l. si unquam verb. revertatur tom. 6. n. 248. ibi -- Quin etiam numquam incurritur pœna privationis ipso jure, nisi sit jure expressa -- Gabriel. cons. 187. n. 6. tom. 2. ibi -- Numquam censetur ipso jure pœna imposta nisi lege exprimat, Imol. in cap. querelam de jur. juran. n. 2. ibi -- Et pro hoc etiam facit, quia non reperitur expressum, quod istud crimen inducat privationem Beneficii -- & infra ibi -- Quod pro nullo crimine debet Clericus deponi, nisi in quantum reperiretur in jure expressum -- Gonzalez ad regul. Cancell. glos. 15. num. 136. Rot. dec. 24. num. 8. post Tamburin. de jur. Abbat. to. 3.

Immo ad inducendam hanc pœnam privationis Beneficiorum, aut Pensionum ipso jure incurrendam, non sufficit quæcumque lex, sed hæc debet esse talis, ut utatur dictionibus, quæ significant expressè sententiam latam, ut sunt istæ, ipso jure, ipso facto; absque alia sententia; auctoritate hujus legis; absque ulla declaratoria; statim; ex tunc, incontinenti, sine mora juxta Gloss. in cap. 1. de rescript. in 6. verb. ipso jure Text. in cap. literas de concess. præben. & in cap. quam sit, ibique gloss. de elect. in 6. Tusch. conclus. 719. n. 8. 20. & 29. lit. P. Sayr. in Cla. Reg. lib. 3. cap. 8. num. 18. & seqq. Si enim lex pœnalis utatur verbis tantum comminatoriis, ut si ibi dicatur -- sub pœna, sub interminatione privationis pensionum, aut Beneficiorum inhibemus, prohibemus &c. -- non continet

tinet sententiam latam, sed ferendam, sicuti non continet sententiam, latam, sed ferendam, si utatur verbo, vel participio significante actionem futuri temporis, aut verbo imperativi modi significante hominis ministerium ex. gr. si dicatur -- *Pensione, aut Beneficio erit privandus, aut pensione privetur* -- ad *Text. in cap. Dolentes de celebr. Miss. ibique gloss. verb. sub pœna, & in cap. cum esses de Testament. & in Can. unic. de sagittar. verb. sub anathemate, & in cap. sicut de Simon. verb. sub interminatione anathematis, & in cap. si vir. de Adult., & Stupr., & in cap. Cum tu de usur. Abb. in cap. 51. diligenti num. 18. de foro competen. Felin. in cap. Rodulphus de rescript. Tusch. dicta conclus. 719. num. 11. lit. P.*

- 38 Posito hoc incontrovertibili juris principio; in toto corpore juris Canonici nulla adest lex, nullus Canon, nec extra illud ulla reperitur Constitutio Apostolica, quæ inducat ipso jure, & ipso facto amissionem Pensionis, aut Beneficii propter simplicem assumptionem militiæ, ut notant *Tondut. de penson. cap. 77. num. 1., & seqq., & num. 10. 11. & 13. Card. de Luca de penson. discurs. 46. num. 8. disc. 73. num. 16. Caren. resol. 11. num. 6. & seqq. Rot. dec. 279. num. 12. par. 16. & dec. 253. num. 15. par. 19. recent., & in Romana pensionis 17. Junii 1697. coram bon. mem. Muto post Antonell. de jur. & oner. Cleric. dec. 22. num. 2.*

Unde necessariò consequitur, quòd Dominus de Antinoris per assumptionem militiæ in copiis Pontificiis in qualitate Ducis militum non remanserit ipso jure, & ipso facto privatus sua pensione, nec
39 hæc ipso jure extincta, sed ut ea privaretur, saltèm necessaria erat trina monitio, vel una pro tribus, ut desereret militiam, & ad statum Clericalem rediret, imò etiam, & postmodum necessaria erat sententia declaratoria, ut ex præfato inconcusso principio deducunt *Gig. de pens. quest. 55. nu. 3. Azzor. instit. moral. par. 2. lib. 8. cap. 10. quest. 4. Castropal. oper. moral. tom. 2. tract. 13. de Benefic. disput. 1. par. 11. §. 10. num. 9. Pignattell. consult. 2. tom. 2. num. 9. ibi -- Quatenus verò dicatur pensionem fuisse reservatam uti Clerico, illam tamen non esse extinctam ipso facto, sed prærequiri legitimam monitionem, ut*

Clerico Pensionario non parente, & officium Seculare non deserente, extingui posset, certum omnino existimo -- & num. 10. ibi -- Attamen aliqui saniores volunt Clericum effectum militem monendum esse, antequam pensione Ecclesiastica privetur, ut militiam deserat, & ad statum Clericalem redeat -- Antonell. de juribus, & oneribus Cleric. lib. 1. par. 3. cap. 41. num. 2. ibi -- Alioquin subjacent pœna privationis, non tamen ipso facto ex sola præsumptione desertionis status Clericalis, sed post trinam legitimam præmissam monitionem, vel unam pro tribus, ut militiam deserant, & ad statum Clericalem redeant, ac etiam post subsecutam de super Judicis sententiam declaratoriam, si in minoribus ordinibus, vel Subdiaconatu, vel Diaconatu sint constituti -- Rota in Romana pensionis apud Bertacchin. vot. decis. 93. num. 39. ibi -- Ad quem effectum debebat precedere trina monitio, seu superioris interdictum, quo Pensionarius instrueretur, antequam privetur -- Rot. decis. 279. n. 4. par. 16., & decis. 172. num. 11. par. 19. recent. & clarè Rot. in Romana pensionis coram bon. mem. Eminentissimo Cardinali Taja post Constantin. ad Statut. Urbis decis. 13. ibi -- Et admissio etiam quod officium esset militare, & Clericatus repugnans, adhuc Julius prius debuisse moneri, & citari ut statim tale officium dimitteret, vel audiret se per sententiam declarari incapacem Beneficii, & pensionis, quia cum privatio ipso casu inducatur ex præsumptione, qua miles creditur deserere statum Clericalem, & assumere statum omnino incompatibilem, utique cum hujusmodi status possit subito desereri, & arma statim deponi, & rediri ad Clericatum, ideo ad inferendam desertionem status Clericalis necessaria est monitio --

- 40 Maxime quia idem Dominus de Antinoris ad seva numquam devenit, nec alium actum prorsus contrarium Clericatus exercuit, sed vixit honestè, ut Clericus, dum omnibus notum est in ultimo Pontificio Armamento, nec ipsum, nec ejus milites sclopum ullum explodisse contra suspectos inimicos Status Ecclesiastici, quò casu eum non amisisse ipso jure pensionem docent *Lotter. de re benef. lib. 3. quest. 26. num. 90. ibi -- quæ omnia tamen, quoad hanc pœnam amissionis Beneficii ipso jure, non ita de plano procedere intelligerem saltèm, ubi ad seva etiam*

non

non est deventum -- Tondut. de penson. cap. 77. num. 11., Rodulphin. alleg. 97. num. 11.

Nullatenus attenda responsione contrariæ decisionis §. *In nihilo*, quod licet idem Pensionarius sæva non exercuerit, potentialiter tamen induit propositum sæva exercendi, quando casus deven-
41 rit; Quoniam etiam omissio, quod potentialiter induerit hujusmodi animum sæva exercendi, non per hoc sequitur, quod ipse remanserit ipso jure privatus pensione, cum, ut supra dictum fuit, non adit lex ulla, quæ hujusmodi pœnam ipso jure inducat contra eum, qui habet animum exercendi sæva, si enim esset imposita pœna privationis beneficii, aut pensionis ipso jure incurrenda habenti propositum, & animum exercendi sæva, omnes Beneficiati, aut Pensionarii, qui haberent simplicem animum, & propositum occidendi proprium inimicum, aut calumniatorem, ac super eo exercendi sæva, quando casus deveniret, essent ipso jure privati eorum Beneficiis, & Pensionibus, & plus puniretur simplex animus, & propositum homicidii, quam ipsum actuale homicidium, dum per hoc etiam qualificatum non amittitur ipso jure Pensio, aut Beneficium, *Gabriel. conf. 187. lib. 2. num. 1. Sabell. verb. penson. num. 20. §. Quod pensio.*

42 Hæc eadem veritas nimirum, quod per assumptionem militiæ pensio ipso jure non extinguatur, nec Pensionarius ipso jure illa privetur, deducitur ex ipsamet resolutione Sacræ Congregationis Concilii à contraria decisione relata in §. *Id quod*; Etenim si per assumptionem militiæ Pontificiæ ipso jure extingueretur pensio, Sacra Congregatio non dixisset Sorbolongum Pensionarium, & inservientem militiæ Pontificiæ esse dispensandum, nec Pontifex cum eo dispensasset ad cautelam, sed debuisset ei concedere novum Indultum, & de novo reservare pensionem, quæ ipso jure fuisset extincta; Igitur si non dixit esse ei concedendum novum Indultum, & si hoc Pontifex non concessit, sed solum cum illo dispensavit, sequitur, quod nec Sacra Congregatio, nec Pontifex existimaverint, pensionem per assumptionem militiæ Pontificiæ fuisse extinctam ipso jure, & de facto Sacra

Congregatio Concilii, antequam procedatur ad declarandam pensionem extinctam ob assumptam militiam armatam, semper censuit, ut præmittatur monitio, ut tradit *Pignattell. consult. 2. num. 11. tom. 2.*

43 Id ipsum admittere videntur Judices, qui in hac causa judicarunt super Possessorio, ac etiam ipsamet hæc Sacra Rota, nam tam Vicarius Generalis Perusiæ, quam A. C. ac Signatura Justitiæ, non obstante, quod per beneficiatum fuerit declaratum in his Tribunalibus, quod pensio hæc fuerit extincta sitim, ac dictus Pensionarius assumpsit militiam in copiis Pontificiis; concesserunt eidem Pensionario manutentionem in possessione exigendi pensionem; Hæc etiam Sacra Rota statuit, quod per exceptionem militiæ non sit retardanda possessio exigendi pensionem, ut *in decis. 1143. num. 4. coram Coccin.* si hæc pensio fuisset ipso jure extincta non competiisset Pensionario assumentem militiam manutentio in possessione exigendi pensionem, cum deficeret ipso jure jus, & titulus possessionis, ut fuit resolutum à Sacra Rota *in Neapolitana pensionis 17. Februarii 1698. §. Cum itaque coram R. P. D. Ansaldo*, ubi ex eo, quia per assumptionem status Conjugalis amittitur ipso jure pensio, fuit denegata Pensionario, qui contraxit matrimonium, manutentio in possessione exigendi pensionem; Igitur si præfati Judices non obstante dicta exceptione, concesserunt hujusmodi manutentionem supradictæ pensionis, & Sacra Rota decrevit in simili causa eam non esse retardandam per hanc exceptionem, signum evidens, quod tam dicti Judices, quam Sacra Rota agnovissent hanc pensionem non fuisse ipso jure extinctam per susceptionem militiæ in copiis Pontificiis.

Sed hic non sistant rationes ostendentes claram, & manifestam insubstantiam contrariæ decisionis. Reflexebam enim, quod germana ratio etiam à contraria decisione admissa in §. *Militia*, & in §. *Ex qua*, propter quam amittantur pensiones, & beneficia Ecclesiastica ab assumentem militiam sæcularem, fundatur in præsumptione, quod per assumptionem talis status sæcularis censeatur habere tam Ecclesiam, quam Clericatum
pro

pro derelicto, eo quia effectus miles sæculi desinit esse miles Christi. Sed in casu præsentis nullatenus concluditur in Domino de Antinoris talis animus habendi tam Ecclesiam, quàm Clericatum pro derelicto, tum attento subsecuto effectu, tum attenta indole militiæ per ipsum assumptæ.

- 45 Et quidem attento subsecuto effectu ipse post dissolutum ultimum armamentum Pontificium non profecutus fuit militarem fortunam in aliis bellis, sed statim dimisit militiam, rediit ad Clericatum, & ad Ecclesiam, & sic prædicta præsumptio causativa amissionis pensionum elisa remansit, & refracta, itaut trahi illationem possit ad extinctionem pensionis, ut arguit *Card. de Luca in consuet. ration. & leg. observ. 270. num. 26. versic. tum etiam quia, & de translat. penson. cap. 13. sub num. 12. vers. etsi propositio.*
- 46 Attenta verò indole militiæ per ipsum assumptæ, Dominus de Antinoris non assumpsit militiam Principis sæcularis, sed Summi Pontificis non ad formale bellum offensivum, sed ad defensionem Ecclesiæ, & patrimonii Christi, & Clericorum, motus non gloriæ inanis, ac divitiarum cupidine, sed suasionibus Pontificiis, seu Summi Pontificis fœliciter Regnantis, qui tanto studio omnes requisivit ad onus militare subeundum. Licet admittatur, quod Pensionarius per assumptionem militiæ Principis sæcularis, amittat pensionem, eo quia cum se adscribat servitio Principis sæcularis, & præstet ei juramentum fidelitatis, censetur habere Ecclesiam pro derelicta, & desinit esse miles Christi, seu Ecclesiæ, & fit miles sæculi; quo casu procedere possunt geminæ Glossæ in cap. qualiter verb. quadrionnum, & in cap. fin. verb. redierint de Cleric. non resid. & omnes aliæ auctoritates in contraria decisione relatæ §. Tota cum duobus seqq.
- 47 Tamen per assumptionem militiæ Summi Pontificis non amittitur pensio, quia Pensionarius per huiusmodi assumptionem militiæ pro defensione Ecclesiæ non efficitur miles sæculi, sed Ecclesiæ, & cum defendat Ecclesiam dici non potest habere Ecclesiam pro derelicta, ut in his terminis firmavit *Card. de Luca de pens. disc. 46. num. 2. & seq. & in tract. de feud. disc. 54. num. 10. versic. unde propterea,* quem postea sequuta fuit *Sac. Rota in Me-*

diol. men. pensonis 28. Junii 1666. §. Qui à jure coram Ottalora, & in Romana pensonis 29. Februarii 1692. coram clar. mem. Cardinali Caprara apud Bertacchin. vot. decis. 93. num. 37.

- Non subsistente responsione contrariæ decisionis in §. Præmissis, quòd *Sacra Rota in dicta Romana pensonis coram bo. mem. Eminentissimo Caprara* loquatur in terminis Feudatarii Ecclesiastici toto Cœlo diversis ab istis militum; Etenim juxta sensum non solum omnium Doctorum, sed etiam ipsius Sacræ Rotæ in dicta Romana
- 48 *Pensonis §. Ceterum num. 38.* militiæ, & feudum quoad effectum amissionis, aut non amissionis pensionis pari passu procedunt. Quemadmodum enim licet Clericus amittat Clericatum, & consequenter etiam pensionem, si recipiat, & assumat feudum à Principe sæculari, eo quia feudum sæculare cum sit militiæ, & quidem major hac, de qua agitur propter formale, ac magis solemne fidelitatis, vel subjectionis juramentum, quòd præstatur Principi Laico, est incompatible cum Clericatu ad *Text. in cap. primo §. Ex hoc illud de feud. femin. Card. de Luca de pens. disc. 48. num. 3.* Nihilominus per assecutionem feudi Ecclesiastici, cuius sit Princeps, ac Dominus Papa, Clericus non amittit Clericatum, nec pensionem, ea ratione, quia Clericus per assecutionem feudi Ecclesiastici non efficitur miles sæculi, sed durat miles Ecclesiæ, ut expressè docet *Jason. cons. 117. sub num. 1. lib. 4. ibi -- In feudo Ecclesiastico cessant rationes, quæ assignantur in præallegatis juribus feudorum prohibentibus Clericos succedere in feudis, videlicet, qui factus est miles Christi, desinit esse miles sæculi &c. Et quod nemo militans Deo implicet se negotiis secularibus; nam ista rationes militans in feudis secularibus, non autem in feudis Ecclesiasticis; nam propter feuda Ecclesiastica non efficitur miles sæculi, sed durat miles Ecclesiæ -- Et sequuntur Fagnan. in cap. que in Ecclesiarum num. 104. de Constit. Ofsch. decis. 27. num. 17. Bellett. disquis. Cleric. tit. de Disciplin. §. 18. num. 15.* Ita licet admittatur, quòd per assecutionem militiæ Principis sæcularis Clericus pensionarius amittat Clericatum, & pensionem, tamen per assecutionem militiæ Summi Pontificis non amittit Clericatum, nec pensionem.

Nec

Nec Sacra Rota in dicta Romana pensionis firmavit pensionarium per feudi acquisitionem, pensionem Ecclesiasticam non amisisse, quatenus probata non fuerat qualitas jurisdictionis cum jure sanguinis, ut prætenditur à contraria decisione in §. Fortius, sed firmavit pensionarium, per feudi acquisitionem pensionem Ecclesiasticam non amisisse quia non prætenditur juramentum solemne fidelitatis, vel subjectionis Principi sæculari, sed Papæ, dum Sacra Rota in dicta decisione non desumit incapacitatem feudalistæ Principis sæcularis ab irregularitate, quæ contrahitur à jurisdictione cum jure sanguinis, sed à subjectione Principi sæculari cui prætatur juramentum de fideliter serviendo, ut in §. Caterum num. 38. ibi -- Ideoque cum incapacitas feudalistæ Principis sæcularis non proveniat ab irregularitate, quæ contrahitur in militia, sed potius à subjectione sæculari Duci militum, vel Principi, cui præstatur juramentum de fideliter serviendo, cessante hac ratione incompatibilis subjectionis in servitio Papæ, cui tamquam legitimo, & universali Superiori, ac Domino Ecclesiastici præstant subjectionem, & juramentum fidelitatis naturaliter debita &c. resolvitur proinde quivis sumus incompatibilitatis, & quævis asserta repugnantia cum statu Clericali, quæ ad inducendam privationem pensionis positive requirebatur, dum animus dimissionis status Clericalis præsumitur abesse.

Irrelevans autem omnino mihi videtur esse, quod asseritur à contraria decisione in §. Maximè quia, videlicet, quod Clericus etiam assumens militiam Summi Pontificis efficiatur Miles sæculi, & desinat esse Miles Ecclesiæ, eo quia cum Summus Pontifex in Terris duplicem repræsentet personam, alteram Vicarii Christi, & Summi Pontificis, & alteram Principis sæcularis, qui se adscribit militiæ Pontificis provisione status temporalis, non dicitur inservire Papæ uti Summo Pontifici, & Vicario Christi, sed Papæ uti Principi sæculari.

Etenim ex hac repræsentatione duplicis Personæ in Summo Pontifice deduci non potest, quod Clericus assumens militiam Pontificis efficiatur Miles sæcularis. In Summo enim Pontifice, & si adfit

duplex potestas, nimirum potestas Clavium spiritualis, & potestas temporalis, ratione ditionis, & status temporalis, tamen cum hæc potestas temporalis sit accessorie unita potestati spirituali, & Pontificiæ, quia bona omnia donata fuerunt Christo, & D. Petro tamquam Vicario Christi, assumit hujus naturam veluti quoddam inestum indivisibile; itaut sicuti potestas spiritualis Summi Pontificis dicitur Ecclesiastica, ita potestas temporalis ei accessorie unita dicenda est Ecclesiastica; Ad instar bonorum sæcularium, quæ donantur Ecclesiæ, & huic uniuntur, quæ desinunt esse sæcularia, & efficiuntur Ecclesiastica, ea ratione, quia cum unum unitur alteri assumit jus, naturam, consuetudinem, & privilegia ejus, cui unitur juxta Text. in cap. novit in verb. uniendo, nè sede vacante ibi -- Si una unitur alteri secundum hoc illius naturam, & consuetudinem, & privilegia assumit, cui unitur -- ibique Fagnan. num. 3., & in cap. recolentes §. ultimo de stat. Monach., ibique Gloss. verb. competent ibi -- Et ita id, quod aggregatur alii ipsius naturam imitari debet R. P. D. Ansaldo in annot. ad dec. 3. n. 15., & seq. Rot. in Gerunden. Prioratus super reservatis 14. Decembris 1703. §. Prout neque coram bon. mem. Molines ibi -- Cum augmentum unum, & idem efficiatur cum re, cui adjicitur, adeoque regulari debet secundum naturam, & qualitatem rei principalis -- Et in Tridentina Beneficii 20. Junii 1712. §. Fortius coram R. P. D. Ansaldo superius impress. Part. I. Can. VI. Caf. II. n. 14. ibi -- Cum quodlibet augmentum sequatur naturam subiecti principalis, cui facta nescitur augmentatio. Et ad instar juris patronatus laicalis relictæ Personis laicis, quæ sint administratores bonorum Ecclesiæ, in quibus licet adfit potestas sæcularis, tamen quia hæc unitur potestati spirituali administrandi bona Ecclesiæ, jus patronatus absolutè, & simpliciter relictum hujusmodi Personis laicis non dicitur amplius laicale, sed Ecclesiasticum, Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 1. qu. 1. art. 10. num. 6., & 7. Vivian. eod. tract. lib. 1. cap. 3. n. 13., Garz. de Benef. par. 5. cap. 1. num. 60., & seq. Rot. in Monasterien. Canonatus 19. Februarii 1714. §. Admittebatur coram R. P. D. Ansaldo, & alii, quos refert Rota in

- in *Hildesheimen. Canonicatus* 16. Martii 1716. §. *Nibil cor. R.P.D. Crispo.*
- 51 Ob quam rationem Clericus est capax feudi Ecclesiastici; Esto enim, quod Papa ratione feudorum gerat figuram Principis temporalis, & potestatis temporalis, cum hæc sit accessoriè unita potestati Ecclesiæ, Clericus per assecutionem feudi Ecclesiastici non desinit esse Miles Christi, & Ecclesiæ, ut docent *Jason. d. cons. 117. Fagnan. in d. cap. que in Ecclesiarum de constit. Rota in d. Romana pensionis cor. clar. me. Card. Caprara.* Aliàs si admitteremus uti distinctam in Summo Pontifice hanc duplicem potestatem sæcularem, & temporalem, itaut inserviendò illi pro defensione Ecclesiæ uti Principi sæculari non esset ei inservire uti Principi spirituali, & Ecclesiastico, nullæ essent censuræ contra usurpantes bona Ecclesiæ, & status Ecclesiastici. Nam qui usurparet Summo Pontifici aliquam Civitatem, aut aliquam Provinciam dicere posset, aufero hæc bona Summo Pontifici non uti Principi spirituali, & Ecclesiastico, sed uti Principi sæculari, quod nullatenus dici potest, ac proindè Clericus sive inserviat Summo Pontifici uti Principi spirituali, & Vicario Christi, sive uti Principi temporali, numquam efficitur Miles sæculi, sed semper remanet Miles Ecclesiæ, & militia dicitur Ecclesiastica, & Pontificia, ut per *Text. in cap. causam quæ de judic. tradunt Lotter. de re benef. lib. 2. qu. 18. n. 6. & seq., Barbof. de Canon. cap. 1. nu. 14. Cesped. de exempt. regul. dub. 380. nu. 9. cum aliis relat. apud Rot. in Dertbusen. jurisdictionis super gravibus 4. Martii 1697. §. Jus enim coram bo. me. Pio.*
- 53 Nec propter proprii Principis Ecclesiastici defensionem interdictum est Clericis arma sumere, ut testatur *Diana. tom. 7. tract. 7. de Bello resol. 60.* Immo quamplures sunt in Jure nostro permisi Casus, in quibus licitum est Clericis arma assumere tam ad propriam defensionem, quàm ad offensam Hostis, prout est quando agitur de Bello ad defensionem proximi assumpto juxta *Cajetan. qu. 40. art. 2. Layman. Theolog. moral. tract. 3. cap. 13. §. tertio dixi, Azor. instit. moral. par. 3. lib. 2. cap. 16. §. octavo litt. C., Dian. resol. ut. moral. par. 6. tract. 4. de Bello re-*

sol. 35. versic. secundo, & par. 10. tract. 2. de prohib. ne Cleric. præsent. Exercitiis. resol. 5., Card. de Lugo respons. moral. lib. 5. dub. 14., Card. de Luca de pens. d. disc. 46. num. 14. Aut quando agitur de propria, aut priorum bonorum defensione, ut docent *Suarez. de Cens. disput. 47. sect. 6. num. 1., & 2. Diana resol. moral. par. 10. tract. 2. de prohib. ne Cleric. præsent. exercitiis. resol. 5. versic. 1., idem Molin. de Instit. & Jur. tract. 2. disput. 108. num. 8. Bellett. disquisit. Cleric. par. 1. §. 18. de disciplin. Cleric. num. 14., Card. de Luc. de Pens. ubi supra num. 14.* Vel quando agitur de sublevamine, & salute propriæ patriæ, vel de gloria, & vita Principis periclitante, vel de communi bono, ut in puncto primæ propositionis testantur *Layman Theol. moral. tract. 3. cap. 13. sub. §. 3. Dian. resol. moral. par. 6. tract. 4. de Bello resol. 35. & par. 10. d. resol. 5. versic. tertio si, cum aliis apud Card. de Luca de Pension. dicto disc. 46. num. 14., & in conflictu rat., & leg. observat. 270. versic. tum quia, & de secunda, monent Molin. de Just. & Jur. tract. 2. disput. 108. num. 9. Diana par. 7. d. tract. 4. resol. 35. Layman. ubi supra.* Et in proposito tertiæ propositionis tenent *Azor. instit. moral. par. 3. lib. 2. cap. 16. §. 8. queritur, Molin. ubi supra sub num. 10. Card. de Luca, ubi supra num. 14. Bellett. disquisit. Cleric. de disciplin. Cleric. §. 5. num. 158.*

54 Igitur D. de Antinoris, qui assumendo Militiam Summi Pontificis, sciebat se inservire supremo Principi Ecclesiastico, ac Domino omnium Clericorum, Beneficiatorum, ac Pensionariorum pro defensione Ecclesiæ; ac etiam sciebat licitum esse Clericis in multis casibus superius enunciatis, & minoris relevantiæ arma assumere; numquam existimavit se habere Ecclesiam, & Clericatum pro derelicto, sed omni cum bona fide, & justissima credulitate processit, ratione cujus exuberantis bonæ fidei, & justissimæ credulitatis excludentis animum dimittendi Clericatum, non est dicendum, quod propria pensione remanserit privatus ipso Jure, nè damnum reportet ab actu tam bene, & laudabiliter parato etiam cum consensu ipsius Summi Pontificis, ut ad rem nostram explicat *Gloss. in Clement. 2. verb. rationabiles de vit., & honest. Cleric.*

per Text. in cap. penult. in verb. Cappas eodem tit., Card. de Luca de pens. disc. 71. 55 num. 5. ubi quod quælibet excusatio sufficit ad evitandam pœnam privationis beneficii jam obtenti, sed cum non adsit ulla lex, nec Canon, nec Constitutio Apostolica, quæ imponat pœnam privationis Pensionis ipso Jure militantibus in 56 copiis Pontificiis, debebat moneri, & citari, quo ipse unâ cum Militia non poterat retinere pensionem, quod si non obstante hac monitione, & citatione idem Pensionarius perseverasset in suscepta Militia, tunc per sententiam poterat privari Pensione juxta Gig., Pignattell. Antonell., & alios superius relatos in §. Unde.

Dicitur in sæpedita contraria decisione §. Militia, quod Arma Clericorum sunt lacrymæ, & orationes. Hoc ultro concedimus; sed quid inde? Clericorum arma sunt lacrymæ, & orationes, & non concubinatus, fornicationes, ebrietates, 57 & homicidia, & tamen Clericus concubinariis etiam publicis, & inebriari solitus, & Homicida non amittit ipso Jure, & ipso facto Pensiones, & Beneficia Rot. decis. 581. num. 1. coram. Penia. -- Et in Frisingen. Parochialis 8. Aprilis 1715. coram Eminentiſs. Scotto. Et in Leodien. Pastoratus 16. Januar. 1702. per tot. coram bo. me. Muto. Ergo etiam, etsi Clericorum arma sint lacrymæ, & orationes, tamen si Clericus efficiatur miles præsertim Summi Pontificis non privabitur ipso Jure, & ipso facto propter hanc assumptionem Militiæ Pensione, aut Beneficio.

Contra hæc omnia hæctenus deducta, quæ clarè ostendunt insubsistentiam contrariæ decisionis, objicitur Gloss. in cap. Qualiter de Cleric. non residen. verb. Quadriennium, & in cap. final. eodem tit. verb. Redierint, ubi dicitur, quod miles habet Ecclesiam pro derelicta, & quod Episcopus statim possit illam aliis conferre ibi -- si habet eam pro derelicta, puta quia contraxit Matrimonium, vel factus est miles, vel jaculator, cum de hoc constiterit. Episcopus statim potest Ecclesiam illius aliis conferre. -- Sed ex illa inferri non potest, quod præfatus Pensionarius assumens Militiam Summi Pontificis, ipso Jure, & ipso facto privatus remanserit sua Pensione, 58 quia glossa supradicta non est aliqua lex, Canon, aut Constitutio Apostolica, nec

facit Jus, ut testatur Gemin. conf. 48. nu. 5. ibi -- Dicta autem Doctorum, & Glossarum. non sunt approbata per Papam, ita ut faciant Jus -- Sed est simplex sententia unjus Doctoris licet gravissimi, adeoque vigore illius non potest Pensionarius ipso Jure privari propria pensione; Cum ad hunc effectum requiratur lex, Canon, aut Constitutio Apostolica, quæ hanc privationem ipso Jure incurrendam inducat, ut docent Felin. Gabriell. Tiraquell., Imol., & alii Doctores superius allati in §. Verum etiam.

59 Insuper eadem glossa purificat Militiam cum Matrimonio, quando inter hæc duo magna intercedit differentia, nam Matrimonium affert statum firmum, & indissolubilem, quem non affert Militia, quæ aliquando exercetur ad breve tempus, vel durante aliqua brevi necessitate cum animo redeundi statim ad priorem statum. Matrimonium autem non potest dissolvi, nec deseri juxta differentiam, quam tradunt Flor. relat. per Imol. in cap. Ut consultationi de Cleric. conjug. num. 4. ibi -- D. Flor. hic notabiliter dicit contrarium ex eo, quia in Jure hoc non est expressum, & dicit aliud posse dici in Matrimonio, à quo non potest recedi, & aliud in casu isto, quia factus miles posset penitere, & habitum Clericalem reassumere, & ideo videtur, quod non perdat Beneficium, sicut nec contrahens Sponsalia Caren. resol. 11. num. 23. ibi -- Quia in Matrimonio non est dare contrarium, quia habet perpetuitatem, & est Sacramentum, quod non est in Militia, & num. 29. ibi -- Incompatibilitas inter Matrimonium, & Clericatum est expressa in Jure, quæ non reperitur expressa inter Militiam, & Clericatum -- Antonell. de Jur., & oner. Cleric. lib. 1. par. 3. cap. 41. num. 5. & 6.

Unde vel est dicendum Glossam in supradictis capitibus loqui de Militia perpetua, quæ affert statum firmum, sicut affert Matrimonium, & ex qua argui potest ille, qui perpetuò se adstrinxit Militia, habere Clericatum, & Ecclesiam pro derelicta; non vero de Militia Pontificia, & temporali; vel non est attendenda, cum sit destituta rationibus, & Juribus probantibus ejus conclusionem, in quibus consistit virtus glossarum. Gemin. d. conf. 48. num. 5. Rolan. conf. 45. num. 37. lib. 1., Fulgin.

gin. conf. 101. vol. 4. versc. nam aliter intelligendo, Fagnan. in cap. ne innitaris de constit. num. 411., Rota decis. 902. num. 7., & decis. 2223. num. 3. coram Coccin., & decis. 119. num. 14. coram Cerro.

- Objiciuntur etiam decisiones la 69., & la 216., & 348. coram Celfo, in quibus firmatur assumentes etiam Arma Summi Pontificis cujuscumque Ecclesiæ pensionis fieri incapaces, quas sequutus fuit *Rocc. disput. Jur. cap. 191. num. 25. & seqq.*
- 61 sed hæc decisiones in judicando non sunt attendendæ, quia recognitæ fuerunt à RR. PP. DD. tunc temporis Auditoribus pro minùs subsistentibus, fortasse propter rationes hæctenus adductas, itaut eorum sensus erat illas revocare in futuris propositionibus, si fuissent effectuatæ, ut de auditu ab ipsismet Auditoribus testatur *Card. de Luca de pens. disc. 46. num. 8.*, qui ut superius dictum fuit, expressè tueretur per assumptionem Militiæ Pontificiæ non amitti pensiones; Cui quidem testimonio, & Doctrinæ standum est, cum nemo non sciat quanti ponderis sit hic Doctor, unde sufficit ejus punctualissimum dictum, tum quia ejus opinio fuit in judicio recepta, & à signatura canonizata, ut ipse testatur, ac propterea ejus dicto
- 62 omnino standum est, cum Doctor punctualis, & sinè contradictore habeatur pro casu legis, *Gratian. discept. forens. cap. 531. num. 21., Rocc. Episcop. Isclan. disput. Jur. select. cap. 191. num. 26. Rota decis. 354. num. 24. par. 11., & decis. 106. num. 7. par. 18. recent., & in Gerunden. Beneficii 8. Martii 1697. S. Secus autem coram bo. mem. Muto.*
- 63 *Roccha* autem innixo præfatis decisionibus, qui scribens ad opportunitatem clientis in Judicio succubuit, scribente contra eum *Card. de Luca*, qui favorabile judicatum reportavit in Tribunali A. C. deinde canonizatum à signatura Justitiæ, ut ingenuè fatetur idem *Card. de Luca de pens. disc. 2., & disc. 46.* utrobique sub initio, non est deferendum, maximè cum ratio magis præponderet pro sententia *Card. de Luca*, quam pro sua, adeoque magis inclinandum pro parte ejusdem Cardinalis, quam *Roccha*, ut tradunt *Calvalcan. disc. 11. num. 48. par. 2., Mart. in præfat. ad consl. tit. de Method. scriben. in Jur. num. 53., & 58. Surd. conf. 308. num. 12. lib. 3.*

Denique objicitur exemplum militum Lauretanorum, qui licèt sint Milites Papæ, tamen ad hoc ut in tali statu Ecclesiasticas pensiones retinere possint speciali Summorum Pontificum Indulto donati fuerunt; Sed hoc subsistere non videtur, dum militibus Lauretanis non fuit concessum Indultum retinendi Pensionem in statu militari, sed solum in statu Matrimoniali nimirum in casu, quo miles Lauretanus contraheret Matrimonium etiam cum Bigamia, ut testatur, *Tondut. de pens. cap. 77. num. 29. ibi -- Item Militibus Lauretanis simile concessum est Privilegium, ut pensiones Ecclesiasticas retinere possent usque ad summam 200. ducatorum auri de Camera, non obstantè Matrimonio contrahendo etiam cum Bigamia --* Unde potius ex hoc excluditur præsumpta incompatibilitas Militiæ Pontificiæ cum Pensione. Si enim Pontifex concessit præfatis militibus Indultum retinendi Pensiones solum in statu Matrimoniali, & non in statu militari, signum evidens, quòd ad retinendam Pensionem in eo statu militari non indigebant Indulto, aliàs Pontifex illud concessisset sicuti concessit illud retinendi Pensiones in statu Matrimoniali. At etiam omisso quòd stylus sit requirendi, & obtinendi Indultum Apostolicum, ad hoc ut quis unà cum Militiâ Pontificiâ possit retinere Pensiones; Non proinde sequitur, quòd si assumens Militiam Pontificiam illud non requirat, quia bona fide existimat illud non esse necessarium, cum inserviant non Principi Sæculari, sed immediatè ipsi Summo Pontifici, qui est dispensator Pensionum, sit ipso Jure, & ipso facto privatus Pensione; Sicuti licèt ad hoc ut possidens Beneficium, aut Ecclesiam residentialem possit per longum tempus abesse à residentia, requiratur Indultum, & beneplacitum Apostolicum, non sequitur, quòd si illud non obtineat, & non resideat, statim ipso Jure, & ipso facto sit privatus Beneficio residentiali; Ergo etiam licèt omittatur, quòd de stylo Curie, ad hoc ut Pensionarius unà cum Militiâ Pontificiâ possit retinere Pensionem, requiratur Indultum Apostolicum, non proinde sequitur, quòd si dictum Indultum non obtineat, eo quia bona fide illud non requisivit, ipso facto, & ipso Jure sit privatus Pensione.

Con-

Constat itaque à primo usque ad ultimum sapedictum de Antinoris Pensionarium, qui assumpsit Militiam in copiis pontificiis, non amisisse ipso facto, & ipso Jure Pensionem, tum quia non datur ulla lex, Canon, aut constitutio, quæ cum privet ipso Jure dicta Pensione, tum quia bona fide, & justissima credulitate processit, quando Militiæ Pontificiæ se adscripsit, cum numquam existimaverit, quod infervere Summo Pontifici sit Ecclesiam, & Clericatum habere pro derelicto. Et optimè sciebat licitum esse Clericis in multis casibus superius expressis, maximè in isto pro defensione Ecclesiæ, arma assumere; Unde nè ei attribuat in pœnam, quod in præmium adferibi deberet pro servitio præstito Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, dicendum venit, ejus Pensionem non fuisse ipso Jure extinctam,

ARGUMENTUM.

An, & quæ conditiones apponi à Fundatore in limine foundationis Beneficii, & approbari possint ab Episcopo?

SUMMARIUM.

- 1 Fundator Beneficii potest in limine foundationis apponere conditiones, quas vult de consensu Ordinarii, dummodo non sint illicitæ, impossibiles, turpes, & contra substantiam Beneficii.
- 2 Fundator potest apponere conditionem, quod Jus patronatus sit alicujus tertii, qui non fundavit, non construxit, nec dotavit Ecclesiam.
- 3 Fundator potest apponere conditionem, quod Patronus possit presentare, & Institutos mutare, quoties sibi videbitur.
- 4 Fundator in limine foundationis potest apponere conditionem, quod Rector Beneficii non teneatur recitare Divinum Officium, sed solum Officium parvum Beata Virginis.
- 5 Fundator in limine foundationis, an possit apponere conditionem, quod Beneficiarius satisfactis oneribus possit de fructibus exuberantibus Beneficii disponere, ac si essent fructus Patrimoniales? Et num. 12.
- 6 Fundator in limine foundationis potest apponere conditionem, quod fructus Beneficii

Pars II.

- cii tam sufficientes ad sustentationem, quam exuberantes, cum vacabit, suos faciat.
- 7 Fundator potest apponere conditionem, quod possit presentari ad Beneficium Clericus septemnis, etiam si aliàs voluisset esse Sacerdotale.
 - 8 Fundator potest apponere conditionem, quod Beneficium non cadat sub reservationibus Apostolicis.
 - 9 In limine foundationis potest apponi conditio, quod Beneficium possit obtineri ab habente pluralitatem Beneficiorum, seu quod non sit incompatible.
 - 10 Fundator in limine foundationis, an possit apponere conditionem, quod Patronus possit transferre Beneficium ab uno Altari in aliud? & n. 12.
 - 11 Episcopus, si absque rationabili causa nolit consentire conditionibus apponendis à Fundatore in limine foundationis Beneficii, potest per superiorem compelli, vel ipse superior dare licentiam.
 - 13 Votum Eminentissimi Cardinalis Francisci Barberini in causa Pennen. approbationis foundationis, seu Beneficii.
 - 14 In limine foundationis potest apponi conditio, quod Beneficiarius non possit in eadem Ecclesia aliud officium retinere.
 - 15 Fundator in limine foundationis potest apponere conditionem, quod si Summus Pontifex, vel Ordinarius occasione vacationis Beneficii in Curia, vel ex alio capite reservaverit sibi Beneficium, Patronus non teneatur eo casu solvere fructus.
 - 16 Fundator in limine foundationis Ecclesiæ Parochialis, aut Cathedralis potest sibi reservare jus nominandi Prædicatorem, in eadem Ecclesia, nec Presentatus debet rigidè examinari.
 - 17 Fundator apposita in limine foundationis conditione, quod presentari debeat ad Beneficium aliquis de familia ipsius, an possit extraneum presentare?
 - 18 Fundator Ecclesiæ Collegiatae potest apponere conditionem retinendi in suo servitio aliquem ex Canonicis dictæ Ecclesiæ. Amplia, ut ibi.
 - 19 Fundator Ecclesiæ Collegiatae potest sibi reservare jus concedendi in ea Cappellas, Sepulturas, ac jura sepeliendi.
 - 20 In limine foundationis potest apponi conditio, ut Beneficium sit exemptum ab omnibus oneribus.